بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް [illegible]

- ކޭސް ނަންބަރު: 2021/HC-A/301
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: [illegible] ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް
- އިސްތިއުނާފާ ދެކޮޅު ފަރާތް: މުޙައްމަދު ނާސިރު، [illegible] / ހއ.ބާރަށް
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ވަޒީފާއާބެހޭ

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު ހުޒައިފާ މުޙައްމަދު
ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝަތު [illegible]
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

ނިމުނު ތާރީޚު:

1444	ރަޖަބު	08
2023	ޖަނަވަރީ	30

23 ޞަފަރު 1443

ހައިކޯޓުގައި ޤަޟިއްޔާ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް: 30 ސެޕްޓެމްބަރު 2021

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- **ނަންބަރު:** 229/VTR/2019
- **ނިންމި ބައި:** ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލް
- **ބާވަތް:** ވަޒީފާއާބެހޭ
- **ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް:** 08 އޮކްޓޫބަރު 2019
- **ނިމުނު ތާރީޚް:** 31 އޮގަސްޓް 2021

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް

ޔޫރޯ ސަޕްލައިސް ހޯލްސޭލް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް

ޤާނޫނީ ވަކީލް: އަލްއުސްތާޛު މުޙައްމަދު ސަލީމް، ސަރޫޕްރަސް /

[illegible]

އަލްއުސްތާޛާ ޢާއިޝަތު [illegible] [illegible]، [illegible] / [illegible]

އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތް

މުޙައްމަދު ޝާހިދު، ވިންޑަރސްޓް / [illegible]

ވަޒީފާއާބެހޭ- ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ 21 ވަނަ 23 ވަނަ މާއްދާ- [illegible]

[illegible]

ފަނޑިޔާރު ޝުޖޫން މުޙައްމަދުގެ ރައުޔު

މައްސަލައިގެ ތާރީޚް

1. ހއ.ބާރަށް ލިންކިޑްރެސްޓް މުޙައްމަދު ރާޝިދު (ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރު: A295118) (މީގެ ފަހުން "މުޙައްމަދު ރާޝިދު" ނުވަތަ "އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅި ފަރާތް") ފިއުލް ސަޕްލައިސް މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް (ރަޖިސްޓްރޭޝަން ނަންބަރު: C-358/2000) (މީގެ ފަހުން "ފިއުލް ސަޕްލައިސް" ނުވަތަ "އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދޭ ފަރާތް" ނުވަތަ "ކުންފުނި") ގައި ކެޕްޓަނެއްގެ ގޮތުގައި ވަޒީފާއަދާކުރަމުން ދިޔައިރު، ފިއުލް ސަޕްލައިސްގެ ފަހަރު ބާޖުގައި ސ.ކަނޑުކާރު ރިސްކުން 60,000 (ފަސްދޮޅަސްހާސް) ރުފިޔާގެ ތެޔޮ ގެއްލިގެންދާކަން ދިޔަ ކަމަށް ތެޔޮ މަދުވެފައިވާ މައްސަލައިގައި މުޙައްމަދު ރާޝިދުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވުނު، 9 ޖުލައި 2019ގައި މުޙައްމަދު ރާޝިދު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެއްވުމާއި، މުޙައްމަދު ރާޝިދު އަދާކުރަމުން ދިޔަ މަޤާމުން އެ ފަރާތް އަލުން އަނބުރާ ރުޖޫޢަކޮށްދެއްވުމާއި، މުޙައްމަދު ރާޝިދު ވަޒީފާގައި ހުރި ނަމަ ލިބޭނެ ޖުމްލަ ބަދަލާ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ދިނުމަށްޓަކައި، ރާއްޖެ ދިނުމަށް ނުވަތަ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާއި ގުޅިގެންވާ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ހޯދުމަށް އެދި ފިއުލް ސަޕްލައިސްއަށް ދަޢުވާކޮށް 08 އޮކްޓޯބަރު 2019 ގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް މުޙައްމަދު ރާޝިދު މައްސަލަ ހުށަހަޅައެވެ.[1] މި މައްސަލަ ޓްރައިބިއުނަލުން ބަލާފައިވަނީ އެ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 229/VTR/2019 މައްސަލައިގެ ގޮތުގައެވެ.

2. މިހެން، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 229/VTR/2019 މައްސަލަ ނިމިފައިވާގޮތް ސަމާލުކަމަށް އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއެއްގޮތް ނުވާކަމަށް ބުނެ އެ މައްސަލަ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ފިއުލް ސަޕްލައިސްގެ

---

[1] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ މައްސަލަ ނަންބަރު 229/VTR/2019 މައްސަލަ ނިންމުމުގެ މައްސަލައިގެ ޙުކުމް

ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން [illegible] ފާސްކުރައްވާފައެވެ. މިފާސްކުރުމާއެކު އިސްތިޢުނާފު [illegible] ފަރާތަކީ [illegible] ކަމަށްވާތީއެވެ.

މައްސަލައިގެ ކަންހިނގާދިޔަ ގޮތް

3. 20 ޑިސެމްބަރު 2018އިން ފެށިގެން މުޙައްމަދު ނާސިރު ވަޒީފާއަދާކުރަމުން ދިޔައީ ފިއުލް ސަޕްލައިސްގައެވެ.[2] ވަޒީފާއަދާކުރަމުން ދިޔައީ ކުކް-01ގެ މަޤާމުގައި ކަމާއި، މުސާރައަކީ -/2,500ރ. (ދެހާސް ފަސްސަތޭކަ ރުފިޔާ) ކަމާއި، [illegible] [illegible] ގޮތުގައި ދިނުމުގެ އެލަވަންސްއަކަށް -/3,500ރ. (ތިންހާސް ފަސްސަތޭކަ ރުފިޔާ) އާއި، ޓްރާންސްޕޯޓް އެލަވަންސްއަކަށް -/80ރ. (އަށްޑިހަ ރުފިޔާ) އާއި، [illegible] އޯޓީ އެލަވަންސްއަކަށް -/625ރ. (ހަސަތޭކަ ފަންސަވީސް ރުފިޔާ) އާއި [illegible] އެލަވަންސްއަކަށް -/125ރ. (އެއްސަތޭކަ ފަންސަވީސް ރުފިޔާ) ދިނުމަށް ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުން އެނގެއެވެ. އަދި މުސާރަ ހިސާބުކުރާ ގޮތަކީ މުސާރައާއި [illegible] އެލަވަންސްތަކާއި [illegible] ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކުރެވިއެވެ. މުޙައްމަދު ނާސިރު ވަޒީފާ އަދާކުރަމުން ދަނިކޮށް، މުޙައްމަދު ނާސިރު ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ 09 ޖުލައި 2019 ގައެވެ. ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ 06 ޖުލައި 2019ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަރިއިރު، 8,000 (އަށްހާސް) [illegible] [illegible] މަދުވާ މައްސަލައަކާ ގުޅިގެން [illegible] އެނގޭ ޑިސިޕްލިނަރީ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމާއި، [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ [illegible]، ކުންފުނީގެ ޑިސިޕްލިނަރީ ޕްރޮސީޖަރާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް [illegible] ކަމުގައި ފިއުލް ސަޕްލައިސްއިން ބަޔާންކޮށްފައެވެ.[3]

---

[2] ފިއުލް ސަޕްލައިސްއާއި މުޙައްމަދު ނާސިރާ ދެމެދު 20 ޑިސެމްބަރު 2018ގައި [illegible] ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުން (4.11 ޓްރައިބިއުނަލްގެ ފައިލުގައި ހިމަނާފައި)

[3] ފިއުލް ސަޕްލައިސްގެ ނަންބަރު FSM-HR-T/2019/061 (09 ޖުލައި 2019) ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިކަމުގެ ސިޓީ

4. މުރާފިޢު ހުސައިން ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާތީ، މުރާފިޢު ހުސައިން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅީއެވެ. އެ މައްސަލައިގެ އަސާސަކީ، ސ.ސ.ޖ.ހ ރިސޯޓުން ތިޔޫ އަދަދު ދިނުމުގެ ވާހަކަ، ތިޔޫ ދޫކުރި މައްސަލައިގައި މުރާފިޢު ހުސައިން ޢަމަލުކުރި ގޮތުގެ ސަބަބުން، އޭނާގެ ބަރާބަރު ނަގައި، ދޫކޮށްލައިފި ތިޔޫގެ ޖާގަ މުރާފިޢު ހުސައިން ނަގައިގެން ބަދަލުކުރިކަމަށް ސާބިތުކުރެވުނު، ތިޔޫ ދޫކޮށްލައިވާކަމަށް ބުނެއެވެ. އަދި ދައްކައިފައިވާ ބަޔާނާ ބެހޭގޮތުން ބަލާއިރު މުރާފިޢު ހުސައިން ވީޖޭގެ ސަފްހާގެ ހިފެހެއްޓުމަށް ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ބޯހިމާލުކުރުން، މުރާފިޢު ހުސައިން ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާ ގޮތާއި، މުރާފިޢު ހުސައިން އަށް ދިނަ މަޢާފަށް އަދާން އަނބުރާ ނުޖެއްސުނުކަމާއި، މުރާފިޢު ހުސައިން ވަޒީފާގައި ހުރި ހުރި ކަމަކީ ބަހައްޓާ ފިޔަވައި އިންތިޒާމްކޮށް ލިބިދިނުމަށާއި، ނުޖެހޭނެ ދިނުމަށް ނުވަތަ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރައްވާފައި ލިބިދޭން މާލީ ގޮތުގެ ބަދަލު ލިބިދިނުމަށެވެ.

ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން މައްސަލަ ނިންމިގޮތް:

5. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 229/VTR/2019 މައްސަލައަށް ބެލިއިރު އެމައްސަލާގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާފައިވަނީ،

> "ދެންފަހެ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން މައްސަލަ ބަލައިދިނުމަށް ފަރާތުން ހުށަހެޅި ލިޔެކިޔުންތަކާއި، މައްސަލަ ބެލި ވަޒީފާގައި ދެފަރާތުން ދެއްކި ވާހަކަތަކާ ހެކިތަކުން، ބެލިއިރު، ސ. ގަން، ފޭދޫ، ވިލިނގިލި، މުރާފިޢު ހުސައިން (ދިވެހިރައްޔިތެއްގެ އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު A295118)، 11 ނޮވެމްބަރު 2018 އިން ފެށިގެން ވިލާ ސަސްޓެއިނަބަލް މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ޗެފް ކުކް (ފުޑް ބެވަރިޖް) ގެ މަޤާމުގައި ވަޒީފާއަދާކުރަމުންދިޔަކަމާއި، ވިލާ ސަސްޓެއިނަބަލް މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން ރޭގަނޑުގައި ސ.ސ.ޖ.ހ ރިސޯޓުން 60,000 (ފަސްދޮޅަސް ހާސް) ރުފިޔާ ގެއްލުނު ކަމާއި ގުޅިގެން އެކަމުގައި ފުލުހުންނަށް މައްސަލައިގައި، މުރާފިޢު ހުސައިން ގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރަމުން 09 ޖޫން 2019 ގައި ވަޒީފާއިން

ވަކިކޮށްފައިވާތީ، މުވައްޒަފު ހާޒިރު ނުވާތީ އަންގާފައިވާ ދުވަހު މިހާރު ވަޒީފާއިން އަމިއްލަ އިރާދާއިން ވަކިވެފައި ނުވާކަމަށާއި،
މުވައްޒަފު ހާޒިރު ވަޒީފާގައި ދެމިހުރި ނަމަ އެކަށީގެންވާ ބަދަލު ވަސީލަތްތައް އިންތިހާބު ކުރެވޭނެކަމަށާއި،
ކޯޓަށް ދިނުމަށް ނުވާތީ ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާ ޙާލަތުގައި ދިނުމަށް ޖެހޭ ބަދަލު ނުދީ ހުރުން އެއީ ޤާނޫނާ
ޚިލާފު ކަމަށް ބުނެ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅާފައިވާ 08 އޮކްޓޫބަރު 2019 ގައި ވަޒީފާއާބެހޭ
ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާފައިވާ މި މައްސަލައިގައި،

މައްސަލަ ބަލަނިވި ފަނޑިޔާރު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު)
ގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ސަބަބުތަކުގެ ތެރެއިން ވަކިކޮށްފައިވާތީ، އެފަރާތުން އަމަލުކުރި ވަޒީފާއިން
ވަކިކޮށްފައިވަނީ މައުޟޫޢީ ޢަދުލުވެރިކަން (substantive fairness) އާއި އިޖުރާއީ ޢަދުލުވެރިކަން
(procedural fairness) ފުރިހަމަކޮށްފައިނުވާ ކަމަށް ބުނާ ސަބަބުތަކަކީ، މައްސަލަ ބަލަނިވި ފަނޑިޔާރު
ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ކުރުވަނީ އަނިޔާވެރި ގޮތުގައިތޯ (unfair dismissal) އެއްގޮތް ކަނޑައެޅުމަށް ކަރުދާސްތައް،
މައްސަލަ ބަލަނިވި ފަނޑިޔާރު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި މައުޟޫޢީ ޢަދުލުވެރިކަމާއި އިޖުރާއީ ޢަދުލުވެރިކަން
ފުރިހަމަކޮށްފައިނުވާތީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ 1
ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން މައްސަލަ މުދައްޢާ ހުށަހަޅާފައިވާ ގޮތުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ އަމުރު ބާޠިލު ކުރުމަށާއި، މުދައްޢާ ހުށަހެޅި ގޮތުގެ ވަޒީފާ ދޭތެރޭގައި ވަޒީފާއިން ވަކިވެފައި ދެވަނަ އުޖޫރައިގެ ބަދަލުގައި
މައްސަލަ ބަލަނިވި ފަނޑިޔާރު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ދުވަހުން ފެށިގެން، އެ ފަނޑިޔާރު ވަޒީފާ ކުރުމުގެ މުއްދަތު ނިމުން
ކަމުގެ ބަދަލު ނުދީ ވަކިވެ ހުރި މުދައްޢާ އުޖޫރައާއި ވަޒީފާއިން ވަކިވުމާ ގުޅިގެން ލިބޭ ޙައްޤުތައް
އިންތިހާބުކޮށް ދައްކާ ނިމުމަށް (31 މާރިޗު 2021) އިން ފެށިގެން 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި
މައްސަލަ ބަލަނިވި މުދައްޢާ ހުށަހެޅުމުގެ އަށް ބަދަލު ދިނުމަށާއި އެކަން ކޮށްފާނުމަށް 3 (ތިނެއް) ދުވަހުގެ
ތެރޭގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅަން އަންގައިފިން، މައްސަލަ ބަލަނިވި ފަނޑިޔާރު ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށް
ހުށަހެޅުން ދޫކޮށް، ޓްރައިބިއުނަލުން އިތުރު މަސައްކަތް ހިނގާ އަމުރުގެ ދަށުން އިޢުތިރާފުން މި މައްސަލަ
ނިންމައިފިމެވެ."

މިގޮތަށް ނިންމީމެވެ.

އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ހުށަހެޅި ނުކުތާތައް

6. ވަޒީފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 229/VTR/2019 މައްސަލަ ނިމިފައިވާގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއެއްގޮތް ނުވާކަމަށްބުނެ އެ މައްސަލަ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އަދި ހުށަހެޅި ސަބަބުތަކުގެ ގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވަނީ އަންނަނިވި 4 ނުކުތާއެވެ. އެގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކަކީ:

6.1 މުވައްޒަފު ރިޒައިން ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ ވަޒީފާބެހޭ ޤާނޫނު[4]ގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން އެކަށީގެންވާ މަޤްބޫލު ސަބަބެއް ނެތިކަމަށް ވަޒީފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ތަޠްބީޤުކުރި ހަމައަކީ ނުވަތަ މިންގަނޑަކީ މަދަނީ މައްސަލަތަކުގައި ސާބިތުކުރުމުގައި ނުވަތަ އިދާރީ ހިސާބުގެ އުޞޫލުގައި ބާރު މިންގަނޑަށްވުރެ ހަރުކަށި މިންގަނޑެއްކަން ވަޒަންކޮށް، ވަޒީފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ގަވާއިދުގެ 39 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލާއި ޚިލާފަށް ކަމަށްބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެއް،

6.2 މުވައްޒަފު ރިޒައިން ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ އިޤްތިޞާދީ އޮޕަރޭޝަނަލް ގާއިމުކުރުމުގެ ނެތިކަމަށް ނިންމާފައިވާ އާންމު ޙާލަތުގައި އިޤްތިޞާދީ އޮޕަރޭޝަނަލް ގާއިމުކުރުމުގައި ބަލަންޖެހޭ ކަމަކަށް މުޅި މަތީކޯޓުތަކުން ނިންމާފައިވާ އެކަށީގެންވާ ބެލުންތަކެއް ނެތި، ހުށަހަޅާފައިވާ އެންމެ ދިރާސާއެއްކޮށްފައިނުވާ، ހިސާބު ވަޒީފާތަކުގައި މައްސަލަ ބެލުމުގައި އަދި އެކަމަށް ބަލައިގަތުން ބަދަލު ކަމަށްބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެއް،

6.3 މާލީ މަޢުލޫމާތުގެ ސްޓޭޓްމަންޓުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަކީ ދަރު މަޢުލޫމާތުގެ ސްޓޭޓްމަންޓާއި ޓްރައިބިއުނަލްތަކުން އެއީ އަމަލުކުރަންޖެހޭ ނިންމުންތަކެއް ކަމަށްވާތީ، މުވައްޒަފު ރިޒައިން އަދާކުރަން ދިނަ ވަޒީފާއަށް އޭނާ އަނބުރާ އިޢާދަކޮށްދިނުމަށް ވަޒީފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ކަނޑައަޅާފައިވަނީ މި ބާވަތުގެ

---

[4] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

މައްސަލަތަކުގައި މަތީ ދަރަޖައިގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުންތަކާއި ޚިލާފަށް، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ގަވާއިދުގެ[5] 39 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ކަމަށްބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއާއި،

6.4 މުޙައްމަދު ޝާހިދަށް ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ދުވަހުން ފެށިގެން ވަޒީފާ އަލުން އަނބުރާ އިޢާދަކުރުމާ ހަމައަށް މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކަށް ނަގައިދީފައިވީ މުޙައްމަދު ޝާހިދު އެހެން ވަޒީފާއެއް އަދާކުރިކަން ނުވަތަ އެހެންނޫނަސް އެއްވެސް އާމްދަނީއެއް ހޯދިކަން ހިފުން ސާބިތުކުރަން ސާބިތުކޮށްދީފައިވާކަމަށް ބަސް، މުޙައްމަދު ޝާހިދު އެހެން އާމްދަނީއެއް ހޯދިކަން ސާބިތުކުރުމުގެ ބުރަ ސާބިތުކުރަން އަނބުރާދޭން މި ބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި މަތީ ދަރަޖައިގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުންތަކާއި ޚިލާފަށް ކަމަށްބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

7. ފުރަތަމަ އިސްތިއުނާފު ނުކުތާ ބަލާއިރު، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާފައިވާ ގޮތުގައި މުޙައްމަދު ޝާހިދު ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ 6 ޖުލައި 2019ގައި. މުޙައްމަދު ޝާހިދު ވަޒީފާ އަދާކުރަމުން ގޮސް ބޭރު ސ.ހ.ގުރަހާ ރިސޯޓުން ބޭރު ގެސްޓްހައުސްތަކުގައި، ގެސްޓުން ފޮނުވާފައިވާ ޕްރޮމޯޝަނަކަށް ރިޕޯޓްކުރުމަށް، މާލޭގައި ތިއްބާ ޒިޔާރަތްކުރި ޕްރޮމޯޓަރުން، ކަސްޓަމަރުން މަޝްވަރާކުރި، މާލޭގެ ބިއްލޫޚަރުން ޕާރޓީގެ ސްޓާފުން ހިއްސާކުރުމަށްޓަކައި، މުޙައްމަދު ޝާހިދު ހިއްސާކޮށް، މި ބަޔަށް ހިއްސާކުރުމުގެ ބާބުގެ ފުރިހަ ފުރިހަމަ ސެޓްލްމަންޓެއް ޕްރޮސެސްކުރާ ފަރާތަކަށް ފޮނުވުމުގެ ގޮތުން ކަމަށެވެ. އަދި މުޙައްމަދު ޝާހިދު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް މުއްސަނދިކަމުގައި އެ ޗާޓުގައި ވަޒީފާއަދާކުރި ފުރިހަ ފަރާތަކުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށްޓަކައި ޓްރައިބިއުނަލްގެ ބަޔާންތަކުގައި ބުނެފައިވެއެވެ. ކަސްޓަމަރުންނަށް ޕްރޮމޯ ކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރަމުން ގޮސް ކޮޓަރިން ނަގައި ފުރިހަމަކޮށްފައި، މިގޮތުން ޚަރަދު ގެއްލިފައި، މިވަރު ރިޕޯޓްކުރެވިފައި، ބުރަ ކޮންޓްރެކްޓަރ، ކަސްޓަމަރުން ސެޓްލްމަންޓަކާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމާއި މިންވަރުގެ ބުރަ ޕްރޮސެސްކުރާ ކޮށްގެން ކުރެވޭ އެއްބަސްވުމުގައި

---

[5] ގަވާއިދު ނަންބަރު 2015/R-20

މަސައްކަތްތައް ކުރަނީ [illegible] ކަމަށެވެ. މުޙައްމަދު ރާޝިދުގެ އަމަލުތަކުގެ ސަބަބުން، ކުންފުނީގެ ކޯޕަރޭޓް އިމޭޖް ކަސްޓަމަރުންގެ ކުރިމަތީގައި ގެއްލި، ކަސްޓަމަރާއި ކުންފުންޏާ ދެމެދު އޮންނަ ވިޔަފާރީގެ ގުޅުން ކެނޑިފައިވާތީ، ރިސޯޓުގެ މާކެޓުގައި ހަރަކާތްތެރިވާ އޮޕަރޭޓަރުންގެ މެދުގައި ކުންފުންޏާމެދު ނުރަނގަޅު ތަސައްވުރެއް އުފެދިފައިވާކަމަށް [illegible] ސަރވިސްގެ [illegible] [illegible] މި [illegible] މުޙައްމަދު ރާޝިދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 23 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބުނެފައިވެއެވެ.

8. ދެވަނަ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން [illegible] މުޙައްމަދު ރާޝިދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބުނެފައިވެއެވެ.

9. އިސްތިއުނާފީ ތިންވަނަ ނުކުތާ ތަފްސީލުކުރަމުން [illegible] [illegible] ޤާނޫނުން [illegible] މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިއިރު ހުރި ވަޒީފާއަށް [illegible] [illegible] [illegible] ކުރިން އެ އަމުރެއް [illegible] ހުރަސްއަޅާ [illegible] [illegible] ނުވަތަ ވަޒީފާއަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/SC-A/49 (މޯލްޑިވްސް އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑް ވ. [illegible].

10. އިސްތިއުނާފީ ހަތަރުވަނަ ނުކުތާ ތަފްސީލުކުރަމުން [illegible] [illegible] ވަކީލުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/36 (މޯލްޑިވްސް އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑް ވ. [illegible] [illegible]) ޤަޟިއްޔާއި، ނަންބަރު 2019/SC-A/27 (އަލީ ވަހީދު ވ. ދައުލަތް) ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] [illegible] މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރާ މައްސަލަތަކުގައި [illegible] ނުވަތަ ކޯޓުތަކުގެ [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/27 (އަލީ ވަހީދު ވ.

ޤަސްދާއިން ސާފުކޮށް އެނގޭކަމަށެވެ. މި މައްސަލަ ނިންމިއިރު މުޙައްމަދު ނާޞިރު އެހެން ވަޒީފާއާ އަދާކުރަމުންދާ ނުވަތަ އެހެން ވަޒީފާއެއް ހޯދުމަށް ކޮށްފައިވާ [illegible] މަސައްކަތްތަކާއި ނުވަތަ ގެއްލުން ކުޑަކުރުމަށް އެއްވެސް މަސައްކަތެއްކޮށްފައިވާކަމަށް ސާބިތުކޮށްދީފައިނުވާކަމެވެ. މި މައްސަލައިގައި ބަދަލުގެ [illegible] ކަނޑައެޅިފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible]، މުޙައްމަދު ނާޞިރުއަށް [illegible] [illegible] [illegible] ކަމުގައި [illegible] ސަރވިސަސްގެ ވަކީލުން ބުނެފައިވެއެވެ.

11. [illegible] ސަރވިސަސްގެ ވަކީލުން އެދެނީ މުޙައްމަދު ނާޞިރު ވަޒީފާއިން [illegible] [illegible] ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުން އެކަށީގެންވާ ސަބަބަކާ ނުލައި [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މުޙައްމަދު ނާޞިރު ވަޒީފާއިން [illegible]، ވަޒީފާއިން [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމުގައި [illegible] ސަރވިސަސްގެ ވަކީލުން ބުނެފައިވެއެވެ.

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކަށް މުޙައްމަދު ނާޞިރުގެ ވަކީލުން ދީފައިވާ ޖަވާބު

12. އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކުގެ [illegible] މުޙައްމަދު ނާޞިރުގެ ވަކީލުން ބުނެފައިވަނީ މުޙައްމަދު ނާޞިރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މުޙައްމަދު ނާޞިރުގެ [illegible] މުޙައްމަދު ނާޞިރު ބުނެފައިވެއެވެ.

13. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މުޙައްމަދު ނާޞިރު [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] މުޙައްމަދު ނާޞިރު [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]، މުޙައްމަދު ނާޞިރުއަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މުޙައްމަދު ނާޞިރު ބުނެފައިވެއެވެ.

14. ސ.ސ.[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެދި [illegible] [illegible] ކުރިން ދުވަހަކުވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މުޙައްމަދު ހާޝިމް ބުނެފައިވެއެވެ.

15. އެ ޙާދިސާއާއި ގުޅިގެން މުޙައްމަދު ހާޝިމްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މުޙައްމަދު ހާޝިމް ބުނެފައިވެއެވެ.

16. މުޙައްމަދު ހާޝިމް [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މުޙައްމަދު ހާޝިމް ބުނެފައިވެއެވެ.

މައްސަލައިގައި ގޮތެއް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ކަންކަން

17. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 229/VTR/2019 ނިންމުން އިސްތިއުނާފުކޮށް ހުށަހަޅާފައިވާ މި ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] ބަލައި ގޮތެއް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ނުކުތާތަކަކީ:

12.1 މުޙައްމަދު ހާޝިމް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެއްވީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ މަޤްބޫލު ސަބަބެއް ނެތި ކަމުގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން [illegible] [illegible] މި ޤަޟިއްޔާގެ [illegible] ވަކިކުރަންޖެހޭ މިންގަނޑަކަށް ވުރެ ހަރުކަށި [illegible] ނުވަތަ [illegible] (ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެއްވުމަކީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް [illegible] އަދި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެއްވުމަކީ މި މާއްދާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible])؛

12.2 ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި އިޖުރާއީ އުޞޫލުތަކަށް [illegible] [illegible] [illegible]

12.3 ވަޒީފާއަށް އަލުން އަނބުރާ އިޢާދަކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވަނީ މި ބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި ނިންމާފައިވާ ނިންމުންތަކާއި ޚިލާފްކަން ނުވަތަ ނޫންކަން؛

12.4 މުޙައްމަދު ނާސިރުއަށް ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މިންވަރަކީ، މި ބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި މަތީ މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުންތަކާއި އެއްގޮތަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ބަދަލުގެ އަދަދެއްކަން ނުވަތަ ނޫންކަން؛ ވެއެވެ.

ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ބަލަންޖެހޭ ޤާނޫނީ އުސޫލުތައް

18. މަސައްކަތްކުރުމުގެ ޙައްޤަކީ އަސާސީ ޙައްޤެއްކަމަށް ވާހިނދު[6]، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[7]ގެ މައިގަނޑު މަޤްޞަދަކީ ވަޒީފާއާ ގުޅޭ އުސޫލުތަކާއި، ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތްތަކާއި ވަޒީފާ އަދާކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ޙައްޤުތަކާއި ޒިންމާތައް ބަޔާންކޮށް، އެ ޙައްޤުތައް ހިމާޔަތްކުރުމެވެ.[8] މި ޤާނޫނަކީ މި ޤާނޫނުން އިސްތިސްނާކޮށްފައިވާ ދާއިރާތަކާއި ފަރާތްތައް[9] ފިޔަވައި ދައުލަތުގެ ނުވަތަ އަމިއްލަ ފަރާތްތަކުގެ ދާއިރާގައި ވަޒީފާ ފަރާތްތަކާއި ވަޒީފާއަދާކުރާ މުވައްޒަފުންގެ މައްޗަށް ހިނގާ [illegible] [illegible] ޤާނޫނެވެ. މި ޤާނޫނުގެ މައިގަނޑު އެއް މަޤްޞަދަކީ މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި، މި ޤާނޫނުން [illegible] [illegible] ކުރިން ވަޒީފާ ފަރާތަށް ޙިމާޔަތް ދީ، އިޖުރާއަތު ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިޖުރާއަތުތަކާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރުމެވެ.[10] މިގޮތުން ވަޒީފާ ފަރާތްތަކުން މުވައްޒަފުންނަށް އިންސާފުވެރި ޙިމާޔަތްކުރުމާއި، މުވައްޒަފުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުން ބަދަލުތަކާއި

---

[6] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 37 ވަނަ މާއްދާ

[7] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[8] އެ ޤާނޫނުގެ 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[9] ފުލުހުންނާ ސިފައިންގެ މަސައްކަތު ހިންގާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/2008 (ސިފައިންގެ ޤާނޫނު) އަދި ފުލުހުންގެ މަސައްކަތު ހިންގާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2008 (ފުލުހުންގެ ޤާނޫނު)

[10] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/27 ([illegible] ވ. [illegible]) އަދި ނަންބަރު 2014/SC-A/30 ([illegible] ވ. [illegible])

އިޖުރާއަތުތައް ބަޔާންކުރެއެވެ. އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްނެތި މުވައްޒަފުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން މަނާކުރުމަކީ މި ޤާނޫނުން ހިމާޔަތްދޭ އެއް ހައްޤެވެ.[11]

19. މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަނީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބަކާއި ޢަދުލުވެރިކަން ކަށަވަރުކުރުމަށް މި ޤާނޫނުގައި އެކަށައަޅާފައިވާ ނިޒާމަކީ، މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތަރުތީބު އިޖުރާއަތު ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ފުރިހަމަކުރިތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯ ބެލުމެވެ.[12] މިގޮތުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން ނޯޓިސްދިނުމާ ހަމަ ޝަރުޠުތަކަށް ފުރިހަމަކޮށް، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރާނަމަ، ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގައި އެއް ހަފްތާއަކުން ނޯޓިސް ދޭންވާނެއެވެ. މުވައްޒަފުގެ އަޚްލާޤު އެކަށީގެންނުވާފައިވުން، އޭނާ ވަޒީފާގައި އިތުރަށް ބަހައްޓަން ކަށަވަރުކުރުން ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް ނުކުޅެދޭ ޙާލަތްތަކުގައި ނޯޓިސް ދިނުމަކާ ނުލައި، ވަޒީފާ އަދާކުރާ ޙާލަތުގައި އޭނާގެ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިދާނެއެވެ.[13] މިފަދައިން ވަޒީފާއިންވަކިކުރާ ހާލަތުގެ މިސާލެއް އަޚްލާޤީ އެކަށީގެން ނުވާ ކަމެއްގައި ބަޔަކު، ނޯޓިސް ދިނުމަކާ ނުލައި، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭނެ ޙާލަތްތައް ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[14]ގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައެވެ. އެއީ:

(1) ވަޒީފާގައި އިތުރަށް ބަހައްޓުމުން ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް ނުވަތަ ވަޒީފާއަދާކުރާ ތަނަށް ގެއްލުންތަކެއް ދިމާވެދާނެކަމަށް ފެނުން؛

(2) ޚިޔާނާތް ތެރިވުން. މިއެވެ.

20. މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ފެށިގެން، އެ މުވައްޒަފަކު ހުރަހަށް ސަބަބުތަކެއް، ނުވަތަ ދައުވާއެއްގައި، އޭނާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބަކަށްކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމަކީ ވަޒީފާދޭ

---

[11] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 21 ވަނަ މާއްދާ

[12] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/SC-A/49 (ޔޫރޯވިލާ އެމަރަލްޑް [illegible] [illegible] އާއި ވ. [illegible] [illegible]) ޤަޟިއްޔާ

[13] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)

[14] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

ފަރާތުގެ ޒިންމާއެކެވެ.[15] މިކަން ވަޒީފާއާބެހޭ އާންމު ކަންކަން ތަންފީޛުކުރަން އަންނަ އ.ދ ގެ އިންޓަރނޭޝަނަލް ލޭބަރ އޯގަނައިޒޭޝަނުގެ ޓަރމިނޭޝަން އޮފް އެމްޕްލޯއިމަންޓް ކޮންވެންޝަން 1982 (ނަންބަރު 158) ގެ 9 ވަނަ މާއްދާގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ (a) ގައި ބަޔާންކުރެއެވެ.[16] މުވައްޒަފަކު ވަކިކުރަން ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ނިންމި ނިންމުން ބިނާކޮށްފައިވާ ކަންކަމުގެ ނުވަތަ ތުހުމަތުތަކުގެ [illegible] ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ސާބިތުކޮށްދޭންޖެހޭނީ، މި ޙާލަތުގެ މަދަނީ މައްސަލަތަކުގައި ޝަރީޢަތުން ބެލި ވަޒަންކުރާ މިންގަނޑު ކަމުގައިވާ [illegible] [illegible] ގޮތުގެ މިންގަނޑުންނެވެ.[17]

މައުޟޫޢީ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއީ އުސޫލުތައް

21.މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ނުވަތަ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން، އެ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި އިޖުރާއީ އުސޫލުތަކާއި [illegible] ބިނާކޮށް، [illegible] ކަނޑައަޅާފައެވެ. އިންޓަރނޭޝަނަލް ލޭބަރ އޯގަނައިޒޭޝަނުގެ ޓަރމިނޭޝަން އޮފް އެމްޕްލޯއިމަންޓް ކޮންވެންޝަން 1982 (ނަންބަރު 158) އާއި ޓަރމިނޭޝަން އޮފް އެމްޕްލޯއިމަންޓް ރެކަމެންޑޭޝަން 1982 (ނަންބަރު 1966) ގައި މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރާއިރު އަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތައް [illegible] ބަޔާންކޮށްފައެވެ. މިގޮތުން މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި މައުޟޫޢީ އުސޫލުތަކާއި

---

[15] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 27 ވަނަ މާއްދާ

[16] “the burden of proving the existence of a valid reason for the termination as defined in Article 4 of this Convention shall rest on the employer”

[17] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/27 (އިސްމާޢީލް މަސްޢޫދު ވ. ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް) ގެ ޤަޟިއްޔާގެ 16 ވަނަ ނުކުތާ

(substantive fairness)[18] އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން (procedural fairness)[19] ޤާއިމުކޮށްފައި އޮންނަންވާނެކަން ކަނޑައަޅައި، ބަޔާންކުރެއެވެ. މި އުސޫލަކީ ވަޒީފާއާބެހޭ ގާނޫނު[20] ގައިވެސް އެކުލަވާލާފައިވާ އުސޫލެކެވެ. ވީމާ، މި ގާނޫނު ހިނގާ ދާއިރާގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ މުވައްޒަފަކުވެސް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭނީ، އެ މުވައްޒަފަކާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ނިންމި ނިންމުމުގައި މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަމާއި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުވަން [illegible].

22. މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަމަކީ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަކީ އަދުލުވެރި ނުވަތަ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމެވެ. ވަޒީފާއާބެހޭ ގާނޫނު[21]ގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)އަށް ބަލާއިރު، މުވައްޒަފުގެ މަސައްކަތުގެ އަޚްލާޤީ މިންގަނޑު [illegible]، ނުވަތަ އެ މުވައްޒަފެއް ވަޒީފާއަދާކުރުމަށް ބޭނުންވާ ޤާބިލުކަން އެ މުވައްޒަފުގެ [illegible] [illegible] މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ކަނޑައެޅުނު އަދުލުވެރި ނުވަތަ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްކަމަށް ބެލެވެއެވެ.[22] ވަޒީފާއާބެހޭ ގާނޫނު[23]ގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ބަލާއިރު، [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ކަނޑައެޅުނު އަދުލުވެރި ނުވަތަ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްކަމަށް ބެލެވެއެވެ.

---

[18] Article 4 of the Convention: The employment of a worker shall not be terminated unless there is a valid reason for such termination connected with the capacity or the conduct of thr worker or based on the operational requirements of the undertaking, establishment or service.

[19] Article 7 of the Convention: The employment of a worker shall not be treminated for reasons related to the worker's conduct or performance before he is provided an opportunity to defend himself against the allegations made, unless the employer cannot reasonably be expected to provide this opportunity.

[20] ގާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[21] ގާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[22] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2011/HC-A/134 (މޯލްޑިވްސް ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް ކޮންޓްރެކްޓިންގ ކޮމްޕެނީ ޕަބްލިކް ލިމިޓެޑް ވ. [illegible] މުޙައްމަދު [illegible])

[23] ގާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

23. އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަމާބެހޭ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން ފުރިހަމަކޮށްފައިވާ އިޖުރާއަތަކީ އަދުލުވެރި އިޖުރާއަތަކަށްވުމެވެ. މިގޮތުގައި މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން، އޭނާގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވުނު ކަމުގެ މައުލޫމާތު އޭނާއަށް ދެވުން ހުރި [illegible] ދިނުމާއި، އެ ކަމަކަށް ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުން ހިމެނެއެވެ.[24]

[illegible] އަދުލުވެރިކަން ގެއްލިފައިވޭތޯ

24. [illegible] [illegible] ފަދައިން ނޯޓިސް ދިނުމެއްނެތި މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭނީ އަދުލުވެރި ސަބަބެއް އޮތުންޖެހޭނެކަމާއި، އަދުލުވެރި ސަބަބެއް އޮތްކަމަށް ބެލެވޭނީ ފާޅުކަން ބޮޑު ހަޑި ސުލޫކީ އަމަލެއް ކޮށްފައިވާނަމަ ނުވަތަ [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[25] [illegible] [illegible]. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[26]ގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ބަލާއިރު، ފާޅުކަން ބޮޑު ހަޑި ސުލޫކީ އަމަލެއްކޮށްފިނަމަ ނުވަތަ [illegible]، ނޯޓިސް ނުދީ މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ކަނޑައެޅޭނީ އަދުލުވެރި ނުވަތަ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްގެ [illegible]. މި މާއްދާގެ ދަށުން ކޮންމެ ކޮންމެ އަމަލު ސުލޫކީ އަމަލެއް (misconduct) އެ އަމަލެއްގެ ސަބަބުން މުވައްޒަފު ނޯޓިސް ދިނުމެއްނެތި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން ހުއްދަކުރާ ކަމަކަށް ނުވުން އެކަށީގެންވެއެވެ. މި މާއްދާގެ ދަށުން ނޯޓިސް ދިނުމެއްނެތި މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން ހުއްދަވާނީ މުވައްޒަފު ކުރި އަމަލަކީ ފާޅުކަން ބޮޑު ހަޑި ސުލޫކީ އަމަލެއް ކަމަށް ވާނަމައެވެ. ފާޅުކަން ބޮޑު ހަޑި ސުލޫކީ އަމަލެއްކަމަށް ބެލެވޭނީ (gross misconduct) އެ

---

[24] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2011/HC-A/134 ([illegible]) އާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/08 ([illegible]) އާއި ނަންބަރު 2019/SC-A/68 ([illegible])

[25] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 ގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ)

[26] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

އަމަލުގެ ސަބަބުން ފަރީޤާ ޙައްޤާއި ފަރީޤުންނާ ޙައްޤުގެ ދުރުދުރުގައި އިންސާފުންނަށް ފަރީޤާގެ ގުޅުން އެއްބާރު ކުރާ މިންވަރުގެ ސިޔާސަތު އަމަލުކުރަންވާނެއެވެ. މިގޮތުން ދީ ޙައްޤު ދުރުދުރު ވަޒީފާ ފަރީޤާގެ އެއްބަސްވުމުގެ ޝަރުޠު ސަބަބުތަކާ މިންވަރުކުރެވޭނެކަމަށް، ނުވަތަ ދީ ޙައްޤު ދުރުދުރު އެއްބަސް އިޙްތިރާމާއި އަދާކުރުމުގެ ޝަރުޠުތަކާ ގުޅޭގޮތުން ދިފާޢު ކުރެވޭނެކަމަށް ނުވަތަ ފަރީޤާ އިޖްތިމާޢީ އަސާސީގޮތުން ނުވަތަ ސިޔާސީ އަސާސުގައި މިންވަރުކުރެވޭނެކަމަށް، އެ އަމަލަކީ ޤާނޫނީ ދިފާޢުއްޖެ ފަރީޤާއިން ފަރާތުން ކުރެވޭނޭ ކަމަށް ބޭނުން ޤާނޫނީ ސިފަ އަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.[27]

25. މި މައްސަލައިގައި މުރާޖަޢާކުރި ފަރާތުން ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް ދީފައިވާ 6 ޖޫން 2019ގައި މުރާޖަޢާކުރި ފަރާތުން ފަރާތަށް ދިނުމަށް ޗެކު ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް ޕީއެލްސީގެ ޗެކު ގެ ޗެކެއް ދޫކުރުމަށް ބަލައިގަތުމަށް އެއްބަސްވި، އެކަން ޗެކު ޗެކެއް މުރާޖަޢާކުރި ފަރާތުން ބަލައިގަތުމަށް ބޭންކުގައި ޗެކު ޗެކެއް ބޭންކުގައި ބަޔާނާއި، ކުންފުނީގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަޢުލޫމާތު ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޗެކު ކޮންމެ ކުންފުންޏަކުން އަދި ކުންފުނީގެ ޤާނޫނީ ޗެކެއް ހުށަހަޅާފައިވާ ދެފަރާތުގެ މެދުގައި ހުރި ކަރުދާސްތަކާއި ޚިދުމަތެއް ދިނުމާއި، މުރާޖަޢާކުރި ފަރާތުގެ މަޢުލޫމާތު މުރާޖަޢާކުރުމާ ބެހޭގޮތުން ބަޔާންކޮށް ގޮތުގެމަތީން 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކުރުމުގައި ޤާނޫނު[28] ފަރާތުން ބަޔާންކޮށް ޗެކެއް ދޫކުރި ފަރާތަށް ދޫކުރި ބަޔާނުގައި ބުނެފައި ބަލައިގަތުމަށް ސާބިތުވާ ދެފަރާތުގެ ބައްޔިނާތަކާ ދެކޮޅަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. މިކަން ސާބިތުކުރުމަށް އަސާސްތަކަކަށް ބަލައިފި:

25.1 ވީއިރު ސަބަބުތަކުގެ 6 ޖޫން 2019ގެ ޗެކުގައި ނޯޓް (ޗެކުގައި ނޯޓް ނަންބަރު 54003246) އަށް ބަލައިފި، އެ ޗެކުގައި ނޯޓަކީ ޙަވާލާ ބޭންކު މުއްދަތު ސިޓީފިކެޓް ހިނގާ ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް ޕީއެލްސީ ފަރާތުން ބަލައިގަތުމަށް ނޯޓުއެކުލެވިގެންވާ، މި ނޯޓުގައި 60,000 (ފަސްދޮޅަސް ހާސް) ރުފިޔާ ގެ ޗެކުގެ މަޢުލޫމާތު ބަލައިގަތުމަށް ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް ޙަވާލާ ސާބިތުކުރެވޭކަމާއި، މިގޮތުގެ މަތިން ފަރާތަށް ރުފިޔާ ދޫކުރި ހިސާބު އިން ޖުމްލަ 60,000 (ފަސްދޮޅަސް ހާސް) ރުފިޔާ ގެ ޗެކު ދޫކުރި ފަރާތުން

---

[27] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2017/SC-A/14 (ޝާހިދާ ޢަލީ ފާޠިމަތު ވ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް) ޤަޟިއްޔާ

[28] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

ބަޔާންކޮށްފައިވިނަމަވެސް، 6 ޖުލައި 2019ގެ ފިއުލް ސަޕްލައިސްގެ ނަންބަރު 54003247 ޑެލިވަރީ ނޯޓުގައި 7,230 (ހަތްހާސް ދުއިސައްތަ ތިރީސް) ލީޓަރު ތެޔޮ އިތުރަށް ޑެލިވަރީކޮށްފައިވާކަމާއި، މާސްޓަރ ރިޕޯޓުންވެސް ހަމަ އެ އަދަދު ޑެލިވަރުކޮށްފައިވާކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، ސ.ސ.ގެ ހުރާ ރިޕޯޓުން 60,000 (ފަސްދޮޅަސްހާސް) ލީޓަރު ތެޔޮ ޑެލިވަރުކޮށްފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ޑެލިވަރީ ނޯޓުގައި ސޮއިކޮށްފައިވިނަމަވެސް، އެއަށް ވުރެ މަދުން ތެޔޮ ޑެލިވަރު ކުރިކަމާއި، 7,230 (ހަތްހާސް ދުއިސައްތަ ތިރީސް) ލީޓަރު ތެޔޮ [illegible] ޑެލިވަރު [illegible]،

25.2 ފިއުލް ސަޕްލައިސްގެ 6 ޖުލައި 2019ގެ "[illegible] ފޯމް" އަށް ބަލާއިރު،[29] "it was found that there was a shortage of 8399 litre of diesel" [illegible] ބަޔާންކޮށް، [illegible] ސާބިތުކޮށްފައިވާކަން،

25.3 ފިއުލް ސަޕްލައިސްގެ [illegible][30] [illegible] (އަށްހާސް ތިންސަތޭކަ ނުވަދިހަ ނުވައެއް) ލީޓަރު [illegible][31] [illegible][32] [illegible][33] [illegible] 7,210 (ހަތްހާސް ދުއިސައްތަ ދިހައެއް) ލީޓަރު ތެޔޮ [illegible] 7,320 (ހަތްހާސް ތިންސަތޭކަ [illegible]

---

[29] [illegible] 6ގެ [illegible]

[30] 7 ޖުލައި 2019ގެ

[31] [illegible]

[32] [illegible]

[33] [illegible]

ވިހި) ރިޔާލު ދެއްކި ރިސޯޓު ސަޕްލައިޔަރ 7,346 (ހަތްހާސް ތިންސަތޭކަ ސާޅީސް ހައެއް) ރިޔާލު ދެއްކި ޗެކުން ނަގުދު ނަގައިގެން ދެއްކިކަމާއި، އަދި ރިސޯޓު ސަޕްލައިޔަރ ދެއްކި އަދަދު 7,346 (ހަތްހާސް ތިންސަތޭކަ ސާޅީސް ހައެއް) ރިޔާލަށް ކްރެޑިޓް ނޯޓެއް ތައްޔާރުކުރުވާފައިވާކަން،

25.4 މި ރިޕޯޓުން ބާޒާރުގައި ދަތުރު ދިޔަ ޗެކުންތަކާއި 3 (ތިނެއް) ޗެކުންތަކާއި، އޭގެ އިންވޮއިސް އަދަދާއި އަދަދު އަދަދާއި ޚިލާފަށް ބޭސްތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގޭކަން،

25.5 ހިއުމަން ރިސޯސަސްގެ އިންޓަރނަލް މެމޯ[34]ގައި "6 ޖުލައި 2019 ވަނަ ދުވަހު ޗީފް އެންޑް ރިސެޕްޝަނުން ޗެކިން ވަނީ ސ.ކ.ގެ ހުއްދަ ނަށަރި ބަސްޓް ގެސްޓް ފަރިޔާދުކުރެއްވި 8,000 (އަށްހާސް) ރިޔާލު މަރުހޫމް މަސައްކަތު ތަހުގީގުކުރެވުނު، އަދި އެ ޗެކިޔަށް ރިޕޯޓު ބަޔާންކޮށްފައި، ރިޕޯޓު ރިޕޯޓުކުރެވުނު، މަސައްކަތާއި ގެސްޓް ގެސްޓުން ފަރިޔާދު އެކަށް ޗެކިން ޗެކުންތަކަށް މަސައްކަތްކުރާކަން ފެނި، ވަނަ ބަޔާނަށް ކުރެވޭގޮތުން އާއި ދަތުރުދިޔަ ފައިސާއިން ވަކި ފައިސާ އެކަށޭނެކަމަށާއި، މުވައްޒަފުންގެ ވަކި ފައިސާ ބަޔާންކުރާއި، ކަންކުރިގެ ގެސްޓްހައުސް ގުރޫޕްއާއި، ގާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަކި ފައިސާ ގާނޫނު)ގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ޚިލާފުވާ ގޮތުން ވަކި ފައިސާ ވަކިކުރެވިފައިވޭ." މިހެންވެސް ބަޔާންކުރެވިފައިވާކަން އެނގޭކަން.

26. ހިއުމަން ސަޕޯޓުގައިން ހުށަހެޅި ތަހުގީގުން މުޅިއެއްކަމުން ޒާތީ ދިރާސާ ބަޔާންކަމެއް، 6 ޖުލައި 2019ގައި ސ.ކ.ގެ ހުއްދަ ރިސޯޓުން ދެއްކި ގެސްޓްހައުސް ގެސްޓުވާފައިވާކަމާއި، ގެސްޓަށް ކުރުމުގެ ކާޑުން މުޅި ރޫމްކޮށް ހުރި ފިއުކަން ހަރުފައިވާފައިވާކަމާއި، އެ ދުވަހު ދެއްކި އަދާހައިވަނީ މުޅި ބަލައިގަތުންކަމާއި، ދެއްކި ޑޮލަރު ނަންބަރުން 60,000 (ފަސްދޮޅަސްހާސް) ރިޔާލު ގެސްޓުންހައިވާފައިކަން ދައްކާކަމާއި، ރިސޯޓުން ކުރު އެއްޗެއް ބަލާފައިކަން ބޮޑުވުމާއި އެކައުންޓުގައި މަޢުލޫމާތުކަމާއި، އިތުރަށް ފައިސާ ރިސޯޓުން ދެއްކި މަސައްކަތް ބޭނުކަމާއި، ބާޒާރުގައި ޗެކު އިންވޮއިސް ހުރިކަން ފާހަގަކުރެވުނުކަމާއި، ދެއްކި މަސައްކަތުން އެއްވެސް މިހާތަނަށް

---

[34] އިންޓަރނަލް މެމޮރަންޑަމް: FSM/ETHICS-IOM/2019/007 (9 ޖުލައި 2019)

އަންގާފައިނުވަނީ އެއީ ކޮށްދޭން ކުރަންޖެހޭ ކަމަކަށްވާތީކަމުގައި މުރާއްމަކު ޖާސިމު ބޭން، 7 ޖުލައި 2019ގައި ބަޔާންކުރައްވައެވެ.

27. އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަމަށް ބަލާއިރު، 6 ޖުލައި 2019ގައި ސ.ހުޅުދޫ ރިސޯޓަށް ބޮޑު ޗިރަކުރުމުގައި ޕްލޭޓްފޯމް ހަމަޖައްސާފައިވާކަން ރިސޯޓް މެނޭޖަރ ސަބްކޮންޓްރެކްޓްދީގެން، އެކަން ހިއްސާ ސަރވިސްޗާޖް އަދާ، ހިއްސާ ސަރވިސްޗާޖުގެ މުވައްޒަފުން އެވަނަ ދުވަހު ބޭސް ބޭރު ބޮޑުވެން، ބުނާ ގޮތުން ޗިރަކުރުމުގައިވާކަން އިރުޝާދުކުރައްވައެވެ. އެގޮތުގެ އެވަނަ ދިން ހިއްސާ ސަރވިސްޗާޖުގެ ސަރވިސްޗާޖުގެ އަދަދު ސަރވިސް ޖަރިމަނާ ހިނގައިދިޔަ ބަޔާންގައި "...މިޖަރީން ބޮޑު ހަމައަށް ޖާބިރުކުރައްވާފައިވާކަން ދައްކާފައިވަނީ ބޮޑު ފަރާތައިން ވައިވައްކަރިކަމާއި، އެކަންކަމުން މިޖަރު އިސްތިރާރުވެފައި "ފުރުޞަތު" ހުށަހަޅާ ޗާންސްގައިކަމާއި، މި މަސައްކަތް ގެދެވިން ބޮޑު މަދުވައިވާކަން ބާޖު އެއްވެސް ފައިސާން މަސައްކަތު އަންގާފައިވާކަމާއި، އެކަން އަންގާފައިވަނީ ކަސްޓަމަރުން..." މިފަދައިން ބަޔާންކުރައްވައެވެ. އަދި ވޭތުވެ މި ދުވަހު ބޮޑު ސަރވިސްޗާޖުގައި ވާހަކަ ހިއްސާކުރައްވާފައެވެ. އަދި ބޮޑު މަދުން ޗިރަކުރުވައިވާކަމުގެ ސަބަބު ރިސޯޓުން ކުރި ހަމަވެސް، ބާޖުގައި ބިލު 3 މިހާރު ކުރު އެކަކުވެސް އެކަން ހިއްސާ ސަރވިސްޗާޖު އަންގާފައިވާކަމެވެ.

28. ވަޒީފާބަދަލު ޖަރީމާއިސްތިރާރު ހިންގުމުން ބިނާކޮށްފައިވަނީ ބޮޑު ސަރވިސްކުރުމުގައި ބޮޑު އަދަލުވަރު އަދަދު ކަމަކަށްކުރުމާއި، ތަރިކާގެ ހިއްސާ ބަލައިގެން ހުރިވަޅު ކަމަކަށްކުރުމާއި، ޚިޔާނާ އިންޒާރު، ޖަރީމާތަކު ކަމާބެހޭކަން އަދި ކާރު ވަޒީފާގައި މަސައްކަތުގެ އިތުރު ބޮޑުމާއި، މިޖަރީމާގައި ޖާބިރުވާ ސިފަވެރިކަން ބަލައި، ސިފަ ނަތީޖާގައިވާނަމަ، އެކަން ތަރިކާސްޓެކް ޒިޔާދަލަތުން އަންގާފައިވަނީ ކަމާކަމެއް ބާޖުގެ ކޮށްޖަހައިކަން ހަމަ ވާރުތައިގެ ޔަޤީން ޗިރަކުރުމުގައިކަމުގެ ކުރިން މަދުވެފައި ޗިރަކުރުމުގައި ބޮޑު ސަރވިސްޗާޖު ހަވާލުކުރައްވާފައެވެ، ކޮށްޖެހޭގެ އިމްތިޔާޒުތަކަށް ބަޔާންކުރައްވާފައެވެ، ހިއްސާ ސަރވިސްއިން ބަޔާންކުރައްވާ ކަންކަމަކީ މުރާއްމަކު ޖާސިމުގެ

މަސްއޫލިއްޔަތަކަށް ފޮނުވީ، 6 ޖުލައި 2019ގައި ހިންގާފައިވާ ތަހުގީގަށް ބަލާއިރު މުވައްޒަފުގެ އިޖުރާއާތުން ހިންގާފައިވާ ތަހުގީގުގެ ރިޕޯޓުތަކުގެ[35] މައްޗަށް ދައްކައެވެ.

29. ފިއުލް ސަޕްލައިސް އާއި މުވައްޒަފު ހާސިދާ ދެމެދު ވެވިފައިވާ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމަށް ބަލާއިރު، ވަޒީފާއަށް ހަމަޖެހޭ އުސޫލުތަކާއި މަސައްކަތުގެ އަޚުލާޤީ އުސޫލުތަކަށް ތަބާވުމަކީ، މުވައްޒަފުގެ ޒިންމާއެއް ކަމަށް ބަލައިގެން، ވަޒީފާގައި ހުރުމަށް ނުފެތޭ އަމަލެއް ވަޒީފާގައި ހުރުމުން ކުރިމަތިވާނަމަ ޖަލްސާ އެއް ބޭއްވުމަށް ވަކިކުރެވިދާނެ ގޮތް ކުރިމަތިވާނަމަ ޖިނާއީ އަމަލެއް ހިންގުމަށް މުވައްޒަފު ހޯދުމަށް ނުވަތަ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ އިޖުރާއާތު ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ވާނެ ގޮތް ކުރިއަށްދާނަމަ ބަލާނެ ކަމަށްވެސް[36] ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. މިގޮތުން ކުރިއަށްގެންދާ ތަހުގީގުގެ މުއައްސަސާ ނުވަތަ ހައިސިއްޔަތު ގެއްލުވާލާފައިވާ، ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ މަސައްކަތް ނުވަތަ އިޚުލާޤީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ޢަމަލުކުރުމާއި، ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ މަސައްކަތް ހިންގުމަށް ނުވަތަ ކުރިއަށްގެންދިއުމުގައި ވަކި ޢަމަލުތަކެއް ކުރުމުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭނެ ކަމަށާއި އެކަމަށް ޖަލްސާއަކުން ނިންމި ކަމަށް ނުވަތަ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ބަލާނެކަމަށް[37] ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. މިއީ ކުރިމަތިވާ "ސީރިއަސް މިސްކޮންޑަކްޓް"[38] ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތެވެ. މިގޮތުން ވަޒީފާއާ ގުޅޭ އަޚުލާޤީ މަސައްކަތް ކުރުމުގައި ވަޒީފާގެ ގޮތުން މުވައްޒަފަކު ހިންގާ ޢަމަލެއް ނުވަތަ އިހުމާލެއް ކުރިމަތިވުމުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭނެ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.[39]

---

[35] މަޢާޒުއްސަ ޖަމްޢިއްޔާއިން ހުށަހެޅި ތަހުގީގުގެ ރިޕޯޓުގެ 12.4 ވަނަ ނަންބަރު

[36] އެއްބަސްވުމުގެ 4.3 ގެ (ށ)

[37] އެއްބަސްވުމުގެ 4.3ގެ (ށ) ގެ (ނ)، (ބ) އަދި (ރ)

[38] ނަންބަރު FSM-BRD-POL/2017/08 (24 ޖޫން 2017) ގެ "misconduct" އާއި "staff termination" ގެ ދަށުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ސިޔާސަތު

[39] އެއްބަސްވުމުގެ 7.1

30.އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު 18 ވަނަ ނަންބަރުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ފަދައިން މުވައްޒަފަކު ވަކިކުރަން ވަޒީފާ ފަރާތުން ނިންމި ނިންމުން ބިނާކޮށްފައިވާ ކަންކަމުގެ ނުވަތަ ތުހުމަތުތަކުގެ ތަހުޤީޤު ވަޒީފާ ފަރާތުން ސާބިތުކޮށްދެންޖެހޭނީ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބުނެވޭ ގޮތުގެ މިންގަނޑުން[40] ކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުން ކުރިން ނިންމާފައިވާ ގަޟިއްޔާތަކުގައި [illegible]، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވަޒީފާއާބެހޭ [illegible] ޤާނޫނުގައި [illegible]ކޮށްފައިވެއެވެ.[41]

31. މި މިންގަނޑުން [illegible]، ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/SC-A/49 **[illegible] [illegible] [illegible] ލިމިޓެޑް ވ. [illegible] [illegible]** [illegible] ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ:

> "[illegible]

---

[40] Khaw Yao Shun v Petroliam Nasional Berhad (Petronas) [2019] ILJU 292 referred to *Sivam Atanmalingam's* case in the determination of the test, "What is essential to note is that the test is not whether the employee did it; but rather whether the employer acted reasonably in thinking the employee did it; and whether the employer acted reasonably in subsequently dismissing him. What this means is that there is no burden on the employer to prove that the employee had committed the misconduct with malicious intent; or even establish for certain that the alleged misconduct caused the Company financial loss or a dent in its reputation and prestige. What there is, is a burden to establish that the employer had cogent and rational grounds upon which to reasonably infer that the employee had committed the misconduct. In order to discharge this burden all, the employer has to show is that an investigation into the matter had been carried out as was reasonable in all the circumstances of the case."

[41] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/27 ([illegible]) [illegible]

އިނގިރޭސި [illegible]

[illegible] ބުނެފައިވަނީ: "[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]".

[illegible] ކަމަށް 50% އަށް [illegible]

[illegible] ކަމަށް 51% އަށް

[illegible] އެހެންކަމުން ބަޔާން [illegible]

ގޮތުގެ މިންވަރަކީ 1% ގެ [illegible] ކަމަށް [illegible] ކަމެކެވެ."

32. އެހެންކަމުން، ބަޔާން [illegible] ކަން ހިނގާފައިވާ [illegible]

[illegible]

[illegible]

33. މިކަންކަމުގެ އަލީގައި، [illegible]

[illegible] 6 ޖޫން 2019ގައި [illegible]

[illegible] 2 (ދޭއް) [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ބުނުމުން، [illegible] އެނގެއެވެ.[42] މީގެ

ނަތީޖާއަކީ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ

[illegible]

34. ވީ [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[43]ގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ 2 ވަނަ ނަންބަރުގައި [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

---

[42] [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ [illegible] 10 ވަނަ ނަންބަރު ([illegible]) [illegible]
11 ވަނަ ނަންބަރު ([illegible]) އިން އެނގެއެވެ.

[43] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

އިޖްތިމާޢީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމުގެ އުސޫލު

35. އިޖްތިމާޢީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމަކީ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް އަދުލުވެރި ނިންމުމަކަށް ވާސިލުވުމަށްޓަކައި ބަލަންޖެހޭ ބެލުންތައް ބެލުމުގައި ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ އެންމެ އިޖުރާއަތުތައް ފުރިހަމަކުރުމެވެ.[44] ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ[45] 21 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ވަޒީފާ ހަމަޖެހުން ނިންމުމުގައި، އިޖްތިމާޢީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރެވިފައިވާކަން ކަނޑައެޅޭނީ، ވަޒީފާ ހަމަޖެހުން، އެންމެ ކުޑަމިނުން އަންނަނިވި ގޮތްގޮތުން އަދުލުވެރިކަމާއެކުގައެވެ. އެގޮތުން؛

1. މުވައްޒަފުގެ މަސައްކަތުގެ ފެންވަރު ނުވަތަ އަޚްލާޤީ މިންގަނޑު ދަށްވެގެން ދިމާވާ ކަންކަމުގައި ވަޒީފާ ހަމަޖެހުމުގެ ސަބަބު (އެހީ ދޭން ހުރި ފުރުޞަތު ދިނުމާއި) ވަޒީފާ ހަމަޖެހުން މުވައްޒަފަކަށް އަންގައި، އެކަމާގުޅޭ ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތު މުވައްޒަފަކަށް ދިނުންޖެހުން؛
2. މުވައްޒަފުގެ މަސައްކަތުގެ ފެންވަރު ނުވަތަ އަޚްލާޤީ މިންގަނޑު ދަށްވެގެން ކުރިމަތިވާ ކުށުގެ ތަފްޞީލު ނުވަތަ އެކަމާ ގުޅުންހުރި ހެކިތައް މުވައްޒަފަކަށް އެންގުންޖެހުން؛
3. އެކަންކަން ތަހުޤީޤުކުރުމަށް މުވައްޒަފަކަށް ދޭންޖެހޭ ފުރުޞަތު ކަނޑައަޅައި، އެކަމަށް ފުރުޞަތު ދިނުމާއި، މުވައްޒަފުގެ ދިފާޢު އަޑުއެހުމާއި، ތަހުޤީޤުގެ ނަތީޖާ މުވައްޒަފަކަށް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން އަންގަންޖެހުން؛

---

[44] ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ ނަންބަރު 2010/HC-A/24 (ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަން ނުވަތަ އަލީ ޢަބްދުﷲ) ގެ މައްސަލަ

[45] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

4. އެމުވައްޒަފަކު [illegible] [illegible] އެމުވައްޒަފަކު އެންގުނު ކަންތައްތައް، ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި [illegible]ވާނަމަ، އެ ކަމާމެދު ޖަވާބުދާރީވުމުގެ އިތުރު ފުރުޞަތެއް އެމުވައްޒަފަކަށް ދިނުމަށްފަހު؛

5. އެމުވައްޒަފަކު ދޭ ޖަވާބުތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، އެމުވައްޒަފަކާމެދު އަޅާނެ ފިޔަވަޅެއް ނިންމުމަށްފަހު؛

6. އެމުވައްޒަފަކު ވަކިކުރަން ނިންމައިފިނަމަ، އެމުވައްޒަފަކު ވަކިކޮށްފައިވާކަން، ވަކިކުރި ސަބަބުތަކާއެކު އެމުވައްޒަފަކަށް އަންގާފައިވުން.

36. މަތީގައިވާ ކަންކަމުގެ މައްޗަށް މުޙައްމަދު ޝާހިދު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި އިޖްރާއީ އަދުލުވެރިކަން ގާއިމުވެފައިވާތޯ ބަލާއިރު، މުޙައްމަދު ޝާހިދުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވުނު މައްސަލައާ ގުޅިގެން 7 ޖުލައި 2019ގައި މުޙައްމަދު ޝާހިދުގެ ބަޔާނެއް ނަގާފައިވެއެވެ. މި ބަޔާނަށް ބަލާއިރު، މި ބަޔާން ނެގުމުގެ ކުރިން މުޙައްމަދު ޝާހިދުއަށް ފޯނުން [illegible] [illegible] [illegible] ބަޔާން ނެގި [illegible] މުޙައްމަދު ޝާހިދުއަށް [illegible] އެނގެއެވެ. އަދި ބަޔާނަކީ 6 ޖުލައި 2019ގައި ސ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުރުމުގައި ހިމެނޭ މައްސަލަތަކާއި ގުޅޭ ގޮތުން ނަގާފައިވާ ބަޔާނެއްކަން އެނގޭކަމާއި، އަދި މި [illegible] ހިނގާދިޔަކަމެއް މުޙައްމަދު ޝާހިދު [illegible] މި ބަޔާނުން އެނގެއެވެ.

37. މީގެ އިތުރުން ކުންފުނީގެ "ޑިސިޕްލިން އެންޑް ސްޓާފް ޓަރމިނޭޝަން ޕޮލިސީ"[46] ގައި ބަޔާންކުރަނީ މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާ ހާލަތުގައި [illegible] ނަތީޖާ [illegible]. އަދި [illegible] ޤަވާޢިދުތަކާއި، ސިޔާސަތު އަމަލުކުރުމުގައި މުވައްޒަފު ވަޒީފާގައި [illegible] [illegible] [illegible] ކަމެއްނަމަ، އެ ވަގުތު ނޯޓިސް ނުދީވެސް އެ މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭނެކަމާއި، އެހެނަސް، މި

---

[46] ނަންބަރު FSM-BRD-POL/2017/08 (24 މެއި 2017) ގެ “staff termination” [illegible]

ނޯޓިސް ޖަހުން [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] 7 ޖުލައި 2019ގައި ހިފައިވާ [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 09 ޖުލައި 2019ގައި [illegible] [illegible][47]، [illegible] ނޯޓިސްގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

38. [illegible].

39. [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]:

40. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބާޠިލު ކުރަމެވެ.

---

[47] [illegible] [illegible] [illegible] FSM-HR-T/2019/061 (09 ޖުލައި 2019) [illegible] [illegible] [illegible]

ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝަތު ޝުޖޫނުގެ ޚިޔާލު:

41. ފަނޑިޔާރު ޝުޖާޢު މުޙައްމަދުގެ ޙުކުމަށް ތާއީދު ކުރަމެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު ބަދަލުކުރުން[48]

42. މި ޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ހުކުމްކުރުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި މި ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ޙައްޤު މައްސަލައިގެ ފަރާތްތަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އާންމު ދުސްތޫރުގެ ގޮތުން[49] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓަށް މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހަޅަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ނިންމުން ނިންމާތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައެވެ.[50] މި މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓު ޙަވާލުކޮށްފައިވާނަމަ، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ މުއްދަތު ގުނަން ފަށާނީ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓު ޙަވާލުކުރާތާ ތާރީޚުން ފެށިގެންނެވެ.[51] އެހެނަސް، ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓު ދޫކުރުމުގެ ކުރިންވެސް އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.[52]

---

[48] ކޯޓުން މައްސަލައިގެ ހުކުމްކުރުމަށްފަހު، އެ ހުކުމް އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވާ [illegible] އަދި މިކަން ޝަރީޢަތް ނިމުނު [illegible] ސިވިލް އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)ގެ 268 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައެވެ.

[49] މިކަމުގައި [illegible] އިސްތިސްނާ ސިވިލް އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައެވެ.

[50] ސިވިލް އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)

[51] ސިވިލް އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)

[52] ސިވިލް އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)

ހުކުމް

ދެންފަހެ، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގައި ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން އެގޮތުގެ މަތިން ހުކުމުން، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 229/VTR/2019 މައްސަލައިގެ ނިންމުން މި މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާޤުން ބާޠިލުކޮށް، އެގޮތުގެ މަތިން ހުކުމްކުރީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބަލައި ހުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

ފަނޑިޔާރު ހުޒައިފާ މުޙައްމަދު
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝާ ޝުޖޫން